

Groningen 'gezondste' stad van Nederland, Rotterdam onderaan lijst

Gepubliceerd 21-nov-22 08:00 door [Editor dmi](#)

Nederlandse steden zijn de afgelopen jaren 'gezonder' geworden, maar die vooruitgang wordt bedreigd door stijgende kosten en woningnood. "Steden schuiven maatregelen voor zich uit."

Dat blijkt uit een nieuwe inventarisatie en ranglijst van advies- en ingenieursorganisatie Arcadis. Dat bedrijf beoordeelde 25 Nederlandse steden op hun 'gezondheid', zoals groenvoorzieningen, fietsvriendelijkheid en het tegengaan van hittestress. Op die lijst staat Groningen, net zoals twee jaar geleden, bovenaan. Rotterdam sluit de rij.

De onderzoekers concluderen dat alle Nederlandse steden de afgelopen jaren vooruitgang hebben geboekt. Al zijn de vier grote steden minder vooruitgegaan dan de andere grote plaatsen.

"Vergroenen en tegelijk meer woningen bouwen is een enorme opgave."

Onderzoekers Arcadis

'Nederlandse steden kampen met een enorme opgave. Ze moeten vergroenen, maar tegelijkertijd ook verdichten, zorgen voor meer woningen', schrijven de onderzoekers. Omdat steden door klimaatverandering steeds warmer worden, moeten er maatregelen worden genomen tegen hittestress: minder bakstenen, meer groen. Tegelijkertijd is er een schreeuwende woningnood, waarvoor meer gebouwd moet worden.

De grote steden kampen ook met een slechte luchtkwaliteit, vooral in de armere, dichtbebouwde wijken. 'Steden schuiven maatregelen voor zich uit omdat het best kostbaar is om die luchtkwaliteit aan te pakken.' Dat geldt bijvoorbeeld voor het overkappen van wegen in of rond een stad.

Longarts: Houtstook nieuw probleem

Het beeld dat het adviesbureau schetst wordt bevestigd door longarts Hans in 't Veen. Hij schreef enkele jaren geleden samen met 169 andere artsen een brandbrief aan de Tweede Kamer waarin ze alarm sloegen over de luchtkwaliteit in de Nederlandse steden. „Er is nu duidelijk meer aandacht voor het onderwerp, en dat is mooi”, stelt hij. „De tendens is dat de luchtkwaliteit beter wordt, maar er komen ook steeds nieuwe problemen bij. Zo blijkt de

houtstook in kachels thuis een stuk vervuilender dan we dachten en die stook verergert door de hoge gasprijzen.”

De arts ergert zich ook aan de grote hoeveelheid stationair draaiende bestelbussen en vrachtwagens in steden. „Dat is echt heel vervuilend en onnodig. Het zou mooi zijn als de bevoorrading van winkels bijvoorbeeld met elektrische wagens zou kunnen.” Hij vindt dat er nog te veel vrijblijvendheid is bij het nemen van maatregelen.

"Tijdens corona ging iedereen wandelen en iedereen wilde dat in het groen doen."

Onderzoekers Arcadis

Adviesbureau Arcadis zag de afgelopen twee jaar dat de coronapandemie tot 'veel urgentie' leidde bij het vergroenen van steden. „Iedereen ging wandelen en wilde dat in het groen doen.” Nu we weer veel minder thuiswerken, dreigt die urgentie te verdwijnen.

Gezonde Stad Index

Rang	Stadsnaam	Vershil t.o.v. 2020
1.	Groningen	●
2.	Emmen	↑
3.	Apeldoorn	↑
4.	Nijmegen	↓
5.	Maastricht	↓
6.	Almere	↓
7.	Amersfoort	↓
8.	Haarlem	↑
9.	Enschede	↑
10.	Breda	↓
11.	Arnhem	↑
12.	Eindhoven	↑
13.	Leeuwarden	↓
14.	Utrecht	↓
15.	Terneuzen	↓
16.	Den Haag	↓
17.	Tilburg	↑
18.	Amsterdam	↓
19.	Zaanstad	↑
20.	Rotterdam	↓
(6).	Den Bosch	
(6).	Haarlemmermeer	
(12).	Leiden	
(16).	Zoetermeer	
(16).	Zwolle	

Lees hieronder een interview met de onderzoekers van Arcadis: „Groningen geeft op veel plekken al voorrang aan de fiets, in Rotterdam is dat nog heel anders.”

De meest Gezonde Stad van Nederland is Groningen, zo blijkt uit een nieuwe ranglijst. Maar ook de andere grote steden in Nederland doen hun best. „Ze moeten wel, er wonen steeds meer mensen.”

En weer gaat er niets boven Groningen. De stad prijkt voor de tweede keer bovenaan de ranglijst van meest Gezonde Steden van Nederland. ‘Alle steden gaan vooruit, maar de vier grote steden iets minder snel dan de anderen’, stellen de onderzoekers van advies- en ingenieursorganisatie Arcadis.

Dat bedrijf maakte de lijst nu voor de tweede keer, de eerste keer was in 2020. „Zo'n ranglijst is nodig is om discussie op gang te krijgen. Zodat we met elkaar duidelijk krijgen wat we belangrijk vinden in een stad en hoe we daarin kunnen investeren”, zeggen landschapsarchitect Peter Westerink en sectorleider Eke Schins-Derksen. Het bureau onderzocht 25 steden en deelde ze in aan de hand van criteria als fietsvriendelijkheid, ruimte voor kinderen om te spelen, luchtkwaliteit en hittestress.

Groningen staat bovenaan, Rotterdam onderaan. Waarom is Groningen gezonder dan Rotterdam?

Schins-Derksen: „Bijvoorbeeld omdat Groningen de fiets op veel plekken voorrang geeft op de auto. Dat is in Rotterdam nog heel anders. Rotterdam doet het wel goed wat betreft openbaar vervoer, maar niet zo goed wat betreft groen in de stad.”

Westerink: „Groningen heeft ook het voordeel van zijn noordelijke ligging. Daardoor hebben ze wat minder hitte en ook een betere luchtkwaliteit.”

Kunnen jullie een goede en een slechte ontwikkeling noemen?

Westerink: „Een nieuw te bouwen wijk in Amsterdam gaat nu uit van één parkeerplaats per vijf huizen in plaats van 1,5 parkeerplaats per huis. Dan haal je de auto dus weg uit woonwijken. Je moet dan wel voor goed openbaar vervoer zorgen. Dat vond ik opmerkelijk aan een nieuwbouwwijk bij Almere, die zo is gemaakt dat je er eigenlijk alleen met de auto kunt komen. Best gek.”

Breda (op plek 10) wilde ‘een stad in een park’ worden, maar moest vorige

week die ambitie bijstellen omdat projectontwikkelaars het te duur vinden. Nu blijft het bij geveltuinen en groene daken. Kom je er daarmee?

Schins-Derksen: „Geveltuinen zijn prima, maar om gezond te zijn moeten er toch ook echt groene plekken zijn waar je kunt zijn, of doorheen lopen of fietsen.”

Westerink: „Je moet goed nadenken over de consequenties voor bijvoorbeeld hittestress in een stad. Staar je ook niet blind op de bebouwing die er nu staat. Soms kun je een gebouw slopen voor groen, zodat je op een andere plek de stad juist weer kunt verdichten.”

Is wonen in een stad niet per definitie ongezond?

Schins-Derksen: „We kijken er niet voor niets naar. Er wonen steeds meer mensen in steden, inmiddels 60 procent van de 8 miljard mensen op deze wereld. Dus steden moeten gezonder worden. Het is een enorme opgave.”

We hebben twee jaar lang in een corona-pandemie gezeten en vaak in lockdown. Wat zijn daar de gevolgen van geweest?

Schins-Derksen: „Vergroening kreeg opeens een enorme urgentie, iedereen ging wandelen, ook in de steden. Nu we weer minder thuiswerken is de urgente behoefte aan groen in je eigen omgeving wat verdwenen.”

Westerink: „Doordat er minder verkeer was, had corona wel een gunstig effect op de luchtkwaliteit. Inmiddels zitten we wat betreft verkeer weer op het oude niveau.”

Jullie constateren ook dat gemeenten intern nog langs elkaar heen werken als het gaat om het gezonder maken van de stad.

Schins-Derksen: „Er wordt nog vaak in sectoren gewerkt waarin iedereen eigen specialismen heeft. Dan kan het gebeuren dat je in een wijk een 30 kilometer-zone gaat aanleggen zonder dat er iemand zegt: hé, zullen we dan ook gelijk de boel wat groener maken? In Amsterdam hebben ze nu speciaal iemand aangesteld die op dat soort dingen moet gaan letten.”

Bron: AD

Tags : arcadis, gezondheid, groningen, rotterdam, steden, woningnood